

Social utblick

Villy Wiklund

Barn är inte såna' — dom blir såna'!

I socialtjänstlagens portalparagraf sägs bland annat att socialtjänsten skall inriktas på att frigöra och utveckla enskilda och grupperns egna resurser.

Jag skall mycket kort beskriva hur en grupp människor bosatta i Östersund, med entusiasm och ett stort engagemang gör insatser som kan frigöra resurser och härigenom förbättra barns uppväxtmiljö. Förmodligen var de flesta omedvetna om 1 § SoL, när de började med verksamheten, men det gör inte insatsen mindre intressant eller värdefull. Bakgrunden är denna.

För drygt ett år sedan hade skolförvaltningen ordnat en studiedag för lärare. I den deltog personal från förskolor och bibliotek. Paul Nyström, Skellefteå, var inbjuden att tala om barn och massmedia. I 20 år har han varit lärare och undervisat barn i olika åldrar. I sin föreläsning citerade han inledningsvis Kerstin Stjärne som i boken *Passningar* skriver, "Barn kommer till den här världen med ögonen fulla av lust, leksugna och helhjärtade, hungriga på liv och människor. Vad ger vi dom? Vi slänger skit i deras ögon!"

Nyström påstår att av en 16-åring 70 000 vakentimmar, har skolan disponerat 7 000. Om föräldrar använder lika lång tid för påverkan är det 80 % av tiden som ligger öppen för hänsynslösa kommersiella krafter, vars enda "moral" är att tjäna pengar genom allt grövre "retningar".

Att det finns en massiv skräpkultur i serier, pocketböcker, film, TV och video, har väl inte undgått någon. Däremot tänker vi inte så ofta på effekterna. Det säljs tex 800 000 serietidningar per vecka för 100 miljoner kronor per år här i landet.

Efter att under någon timme tagit del av Nyströms omfattande rättegång mot skräpkulturen,

var det naturligt att några deltagare ställde frågan, skall detta få fortgå, kan vi inte göra någonting? Skall inte en miljörörelse för den inre miljön startas? Resultatet blev en aktionsgrupp mot skräpkultur bestående av lärare, bibliotekarie och förskolepersonal.

Nu har gruppen arbetat över ett år. Under det gångna året har arbetsgruppen varit mycket aktiv. All barnomsorgspersonal, något tusental föräldrar och ett stort antal lärare har tagit del av arbetsgruppens, och vid något tillfälle, Paul Nyströms budskap.

I början av mars anordnades en gemensam studiedag för ledamöter i kultur-, fritids-, social- och skolförvaltningarna om skräpkultur. I slutet av månaden fick en något chockad fullmäktigeförsamling, genom arbetsgruppens försorg, kunskap om vad som kan köpas i tidningskiosker och vad som finns på videofilmer.

Det är alltid svårt att mäta resultatet av olika insatser. Utbildningsministern har emellertid fått en skrivelse från de kommunala nämnderna i Östersund om åtgärder mot skräpkulturen. Medvetenheten om farorna från skräpkulturen har ökat bland föräldrar, förtroendevalda och personal.

I förskolorna pågår nu ett fint arbete när det gäller att ge ett bättre innehåll i verksamheten. Det finns i dag flera vuxna som arbetar för att barn och ungdom skall få positiva motbilder.

Jag har försökt lämna en "inblick" i vad som trots allt görs, fast tidningsrubrikerna mest talar om social nedrustning. Vi som arbetar behöver också utblickar. Ett sätt är att ta del av olika forskningsrapporter. I dagarna har Statens Kulturråd gett ut "Förskolan möter kulturen". I den redovisas en mängd praktiska exempel från olika kommuner. Den kan säkerligen vara intressant när det gäller att vidareutveckla arbetet i förskolorna.

En viktig bok i detta sammanhang är också Bertil Sundins "Barnen och de sköna konsterna". I boken förklarar han hur livsnödvändigt det är att uppmuntra och utveckla barns eget skapande och att barn som gör detta blir helare människor.

Det finns all anledning uppmärksamma Sundins bok. Även han visar att vi genom medvetna satsningar kan förbättra barns levnadsförhållanden.